

EUROKONWERSATORIA

5. konwersatorium
koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet

6 maja 2020 r.
j.rozycka@schuman.pl

Temat: Starzejąca się Europa, czyli o demografii Unii Europejskiej

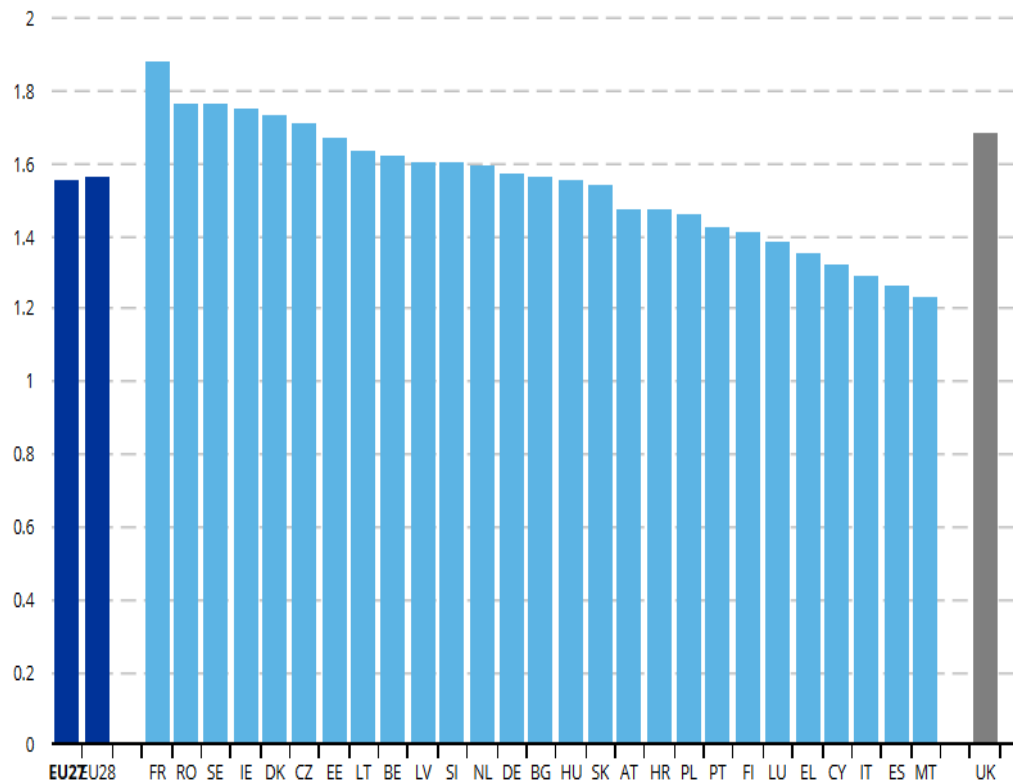
Nasz gość:

-dr Anita Abramowska-Kmon, kierownik Zakładu Demografii w Szkole Głównej Handlowej

SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Populacja Unii Europejskiej – na 1 stycznia 2019 roku w krajach członkowskich rezydowało 446 824 564 osób. Taka, a nie inna liczba ludności jest jednak coraz mniej zasługą liczby narodzin. W 2018 roku **przyrost naturalny** (różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów) w UE 27 krajów wyniósł -1. Jednak dzięki migracji liczba ludności w stosunku do poprzedniego roku wzrosła. 1 stycznia 2019 roku najwięcej osób urodzonych za granicą mieszkało w Niemczech (prawie 14,9 mln), we Francji (8,35 mln) i w Hiszpanii (6,53 mln). Niemcy, Hiszpania i Francja to także kraje, do których imigracja w 2018 roku była najwyższa (w kolejności: prawie 895 000, prawie 644 000 i prawie 387 000). Prognozy Eurostatu zakładają, że ludność Unii będzie jeszcze w niewielkim stopniu rosła do 2040 roku, po czym zacznie szybko spadać, a w 2100 roku będzie liczyła nieco ponad 416 mln mieszkańców (a prognozy z poprzedniego roku były jeszcze bardziej pesymistyczne – mówiły o niespełna 409 mln w 2100 roku).

Wskaźnik dzietności – liczba dzieci, które urodziłyby kobiety w ciągu całego okresu rozrodczego (czyli w wieku od 15 do 49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku. W 2018 roku wskaźnik dzietności dla UE 27 krajów wyniósł 1,55 (dla UE 28 1,56). Dzietność w państwach członkowskich UE 28 spa-

Wskaźnik dzietności, 2018 (liczba żywych urodzeń na kobietę)

Źródło Eurostat: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections/visualisations>

da już od połowy lat 60. XX w. (poza krótkimi okresami wzrostu). Czempionem dzietności w UE jest Francja (1,88 w 2018), za którą ulokowały się Rumunia i Szwecja (1,76), a najgorzej wypada Malta (1,23 w 2018). Wskaźnik dla Polski za 2018 rok to 1,43. Aby możliwa była **zastępowalność pokoleń** współczynnik dzietności powinien wynosić 2,10-2,15. Z danych statystycznych wynika, że w 2018 roku **średni wiek kobiety przy narodzinach pierwszego dziecka** wyniósł w UE 27 29,3 lat.

Współczynnik obciążenia (demograficznego) – stosunek liczby dzieci (0-14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15-64 lata. Według prognoz w Unii 27 stosunek liczby osób w wieku 65 lat i więcej do osób w wieku produkcyjnym (15-64 lata) wyniesie w 2030 roku 39,5 na 100 osób. W 2050 już 51,9. W 2100 58. Jeśli nie będzie migracji będzie jeszcze gorzej: w 2030 w wieku 65 i więcej lat będzie 40,8 osób na 100, w 2050 58,5, a w 2100 66,4.

Dwie dolne mapy: **Prognozy obciążenia demograficznego na 2050 rok**. Na mapie po lewej stronie mamy prognozy podstawowe - wartości wahają się od 35,4 do 65,8. Wartości powyżej 65 dotyczą tylko Portugalii. Po prawej, przy założeniu braku migracji, wartości wahają się od 44,2 do 75,3. Wartości powyżej 65 mamy w 4 krajach, a we Włoszech i Hiszpani szybują nawet powyżej 70.

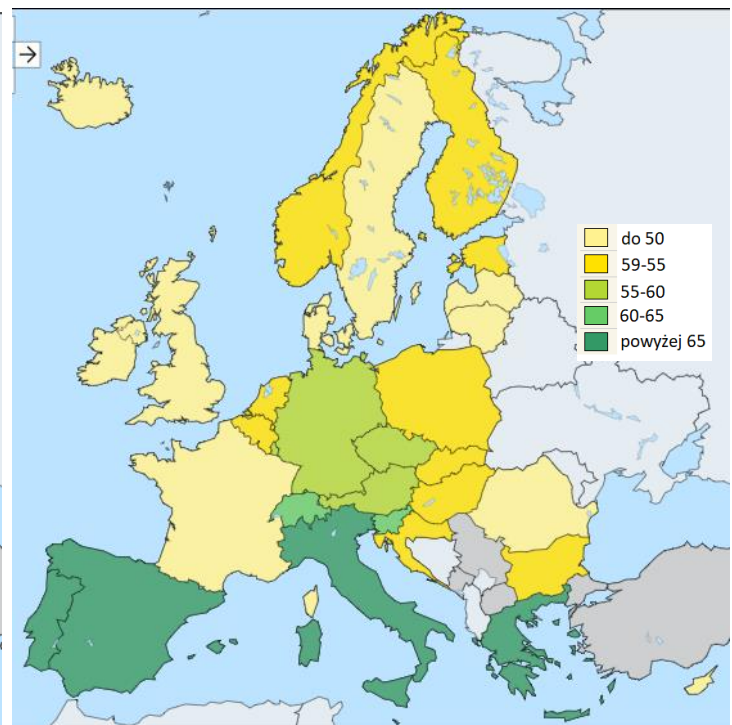
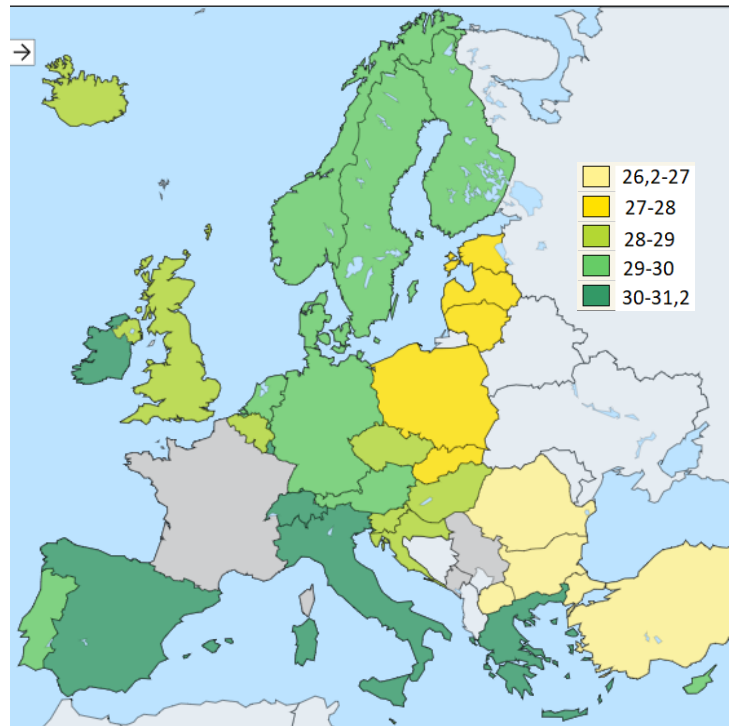
Źródło Eurostat:

https://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections/data/main-tables?p_id=NavTreeportletprod_WAR_NavTreeportletprod_INSTANCE_YsjeL9sUx9xO&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=2

Średni wiek kobiet przy narodzinach pierwszego dziecka (2018)

Źródło Eurostat:

<https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshMapView.do?tab=map&plugin=1&init=1&toolbox=types&pcode=tps00017&lang=age=en#>

Największa presja na osoby w wieku produkcyjnym już jest na południu Europy, a z chwilę będzie jeszcze większa.

- do 50
- 59-55
- 55-60
- 60-65
- powyżej 65